

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 207/21
V Lucemburku dne 23. listopadu 2021

Rozsudek ve věci C-564/19
IS (Illégalité de l'ordonnance de renvoi)

Unijní právo brání tomu, aby v návaznosti na mimořádný opravný prostředek pro porušení zákona podaný nejvyšším státním zástupcem konstatoval nejvyšší vnitrostátní soud protiprávnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané soudem nižšího stupně z důvodu, že položené otázky nejsou relevantní a nezbytné pro vyřešení sporu v původním řízení

Na základě přednosti unijního práva musí vnitrostátní soud nepřihlížet k jakékoli vnitrostátní soudní praxi, která zasahuje do jeho oprávnění obrátit se na Soudní dvůr

Samosoudci soudu Pestí Központi Kerületi Bíróság (obvodní soud pro Pešť-střed, Maďarsko) bylo předloženo trestní stíhání zahájené proti švédskému státnímu příslušníkovi. Při prvním výslechu vyšetřujícím orgánem byl obviněný, který neovládá maďarštinu a kterému byl nápomocen tlumočnický švédského jazyka, informován o podezření vůči jeho osobě. Neexistuje však žádná informace o způsobu, jakým byl tlumočnický vybrán, jak byly ověřeny jeho schopnosti, ani o skutečnosti, že si tlumočnický a obviněný navzájem rozuměli. V Maďarsku totiž neexistuje žádný úřední rejstřík překladatelů a tlumočnicků a maďarská právní úprava neuvádí, kdo může být v trestním řízení jmenován jako překladatel nebo tlumočnický, ani podle jakých kritérií. Podle soudu, jemuž byl spor předložen, tedy ani obhájce, ani soud nejsou schopni ověřit kvalitu tlumočení. Za takových podmínek má uvedený soud za to, že by mohlo být porušeno právo obviněného na informace o jeho právech a jeho právo na obhajobu.

Z toho důvodu se uvedený soud rozhodl dotázat Soudního dvora na slučitelnost maďarské právní úpravy se směrnicí 2010/64¹, pokud jde o právo na tlumočení a překlad v trestním řízení, a směrnicí 2012/13², co se týče práva na informace v trestním řízení. V případě neslučitelnosti se uvedený soud dále táže, zda lze v trestním řízení pokračovat v nepřítomnosti obviněného, přičemž takové řízení je v maďarském právu upraveno pro určité případy, když se obviněný nedostaví na jednání.

Po tomto původním předložení věci Soudnímu dvoru rozhodl Kúria (Nejvyšší soud, Maďarsko) o mimořádném opravném prostředku pro porušení zákona, který maďarský nejvyšší státní zástupce podal proti předkládacímu rozhodnutí, jakož i rozhodl, že uvedené předkládací rozhodnutí je protiprávní, avšak nejsou dotčeny právní účinky tohoto rozhodnutí, a to v podstatě z toho důvodu, že položené otázky nejsou relevantní a nezbytné pro vyřešení dotčeného sporu. Na základě těchto důvodů, jako jsou důvody, které vedly k vydání rozhodnutí Kúria (Nejvyšší soud), bylo mezitím ukončeno kárné řízení, které bylo zahájeno proti samosoudci předkládajícího soudu. Vzhledem k tomu, že měl uvedený samosoudce pochybnosti o slučitelnosti takového řízení, jakož i rozhodnutí Kúria (Nejvyšší soud) s unijním právem a o dopadu rozhodnutí Kúria (Nejvyšší soud) na další průběh původního trestního řízení, podal v tomto ohledu doplňující žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/64/EU ze dne 20. října 2010 o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení (Úř. věst. 2010, L 280, s. 1).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/13/EU ze dne 22. května 2012 o právu na informace v trestním řízení (Úř. věst. 2012, L 142, s. 1).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zasedající ve velkém senátu na prvním místě rozhodl, že **system spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem** zavedený článkem 267 SFEU brání tomu, aby **nejvyšší vnitrostátní soud** v návaznosti na mimořádný opravný prostředek pro porušení zákona **konstatoval protiprávnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podané soudem nižšího stupně**, aniž tím jsou dotčeny právní účinky předkládacího rozhodnutí, z **důvodu, že položené otázky nejsou relevantní a nezbytné pro vyřešení sporu v původním řízení. Takový přezkum legality se totiž podle všeho podobá přezkumu přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, k němuž má výlučnou pravomoc Soudní dvůr.** Kromě toho takové konstatování protiprávnosti může jednak oslabit autoritu odpovědí, které Soudní dvůr poskytne, a jednak omezit výkon pravomoci vnitrostátních soudů obrátit se na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, a tudíž může omezit účinnou soudní ochranu práv, kterou jednotlivci vyvozují z unijního práva.

Za takových podmínek **zásada přednosti unijního práva ukládá soudu nižšího stupně, aby nepřihlížel k rozhodnutí nejvyššího soudu dotyčného členského státu.** Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že následně Soudní dvůr může případně prohlásit předběžné otázky položené tímto nižším soudem za nepřipustné.

Na druhém místě Soudní dvůr konstatuje, že **unijní právo brání kárnému řízení zahájenému proti vnitrostátnímu soudci z důvodu, že se obrátil na Soudní dvůr s žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce**, přičemž samotná vyhlídka, že může být vystaven takovému řízení, může narušit mechanismus stanovený v článku 267 SFEU, jakož i nezávislost soudnictví, která je podstatná pro řádné fungování tohoto mechanismu. Kromě toho takové řízení může odradit všechny vnitrostátní soudy od podávání žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce, což by mohlo ohrozit jednotné uplatňování unijního práva.

Konečně Soudní dvůr na třetím místě přezkoumal povinnosti členských států vyplývající ze směrnice 2010/64 s ohledem na tlumočení a překlad v trestním řízení. V tomto ohledu členské státy musí přijmout konkrétní opatření k zajištění dostatečně kvalitního tlumočení a překladů, aby podezřelý nebo obviněný pochopil obvinění, které proti němu bylo vzneseno. Vytvoření rejstříku nezávislých překladatelů nebo tlumočnicků představuje v tomto ohledu jeden z prostředků k dosažení tohoto cíle. Kromě toho opatření přijatá členskými státy musí umožnit vnitrostátním soudům ověřit dostatečnou kvalitu tlumočení, aby bylo zajištěno právo na spravedlivý proces a výkon práva na obhajobu.

Na základě tohoto ověření může vnitrostátní soud dospět k závěru, že z důvodu nevyhovujícího tlumočení nebo nemožnosti určit kvalitu tohoto tlumočení osoba nebyla informována o obvinění, které proti ní bylo vzneseno, v jazyce, kterému rozumí. Za takových okolností směrnice 2010/64 a 2012/13 vykládané ve světle práva na obhajobu ve smyslu čl. 48 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie brání tomu, aby trestní řízení pokračovalo v nepřítomnosti.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106